

Чернігівська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
Чернігівське відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С.
Грушевського НАН України
Чернігівська обласна організація Всеукраїнської спілки краєзнавців

*Серія “Історики та
краєзнавці Чернігівщини”
Вип. 7*

Іван Петрович Дудко
(Бібліографічний покажчик)

Чернігів - 2006

ББК 91.9:63

Д 81

Іван Петрович Дудко: (Бібліогр. покажч.) / Скл. В. І. Дудко, М. І. Євсієнко; Відп. за вип. П. В. Грищенко. – Чернігів, 2006. – 47 с. – (“Історики та краєзнавці Чернігівщини”; Вип.7).

Редакційна колегія серії

“Історики та краєзнавці Чернігівщини”

О.Б.Коваленко (голова), П.В.Грищенко (заступник голови),

І.Я.Каганова (відповідальний секретар), С.Л.Лаєвський,

Д.М.Никоненко, Л.В.Студьонова.

Скл.: В.І. Дудко, М.І. Євсієнко

Наук. ред. О.Б. Коваленко

Ред. І.Я. Каганова

Відп. за вип. П.В. Грищенко

Комп’ютерний набір: А.В. Дудко

Макетування: О.В. Дорохова

Тираж 150

Журналіст і краєзнавець

Іван Петрович Дудко народився 24 січня 1926 р. в с. Хрінівці Городнянського району (нині – Щорського району) Чернігівської області в селянській родині. У 1941 році закінчив Гірську семирічну школу. У 1944–1950 рр. служив у Радянській Армії. Учасник війни СРСР з Японією.

В армійські роки Іван Петрович розпочав кореспондувати до військових газет, що й визначило його подальший життєвий шлях. Працював у редакціях районних газет на Чернігівщині: “Колгоспний промінь” (Городня), 1950–1954 рр., 1958–1961 рр.; “Шлях перемоги” (Березна), 1954–1957 рр.; “Промінь Жовтня” (Щорс), 1962–1964 рр.; “Сільські новини” (Городня), 1965–1986 рр. Пройшов усі щаблі газетної кар’єри: кореспондент, завідувач відділу, відповідальний секретар, заступник редактора, редактор. Член Національної спілки журналістів України.

Заочно закінчив Прилуцьке педагогічне училище (1955р) і факультет журналістики Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (1962р). Основним же підґрунтям його історико-краєзнавчих студій була самоосвіта.

Інтерес до опрацювання краєзнавчих сюжетів з’явився в Івана Петровича у перебігу поточної журналістської роботи, яка, однак, завжди була інтенсивною і не давала часу на їхнє систематичне і тим паче монографічне опрацювання. Слід зважити й на те, що все газетярське життя І.П. Дудка минуло в невеликих райцентрах, де годі знайти в бібліотеках більшу частину видань, потрібних для серйозних краєзнавчих студій. Лише дещо вдавалося отримувати за посередництвом міжбібліотечного абонементу. Тож для пошуку й вивчення необхідних джерел залишалися відпустки, значну частину яких Іван Петрович провів у бібліотеках та архівах Чернігова, Києва, Москви (вибирався туди, звісна річ, власним коштом). Під час відпусток було й написано основну частину його більших праць. І.П. Дудко сподівався цілком присвятитися історико-краєзнавчим дослідженням після виходу на пенсію. Проте доля розпорядилася інакше, і через хворобу очей він не зміг цілком реалізувати масштабні плани.

Фах І.П. Дудка зумовив жанрові особливості його історико-краєзнавчих публікацій. Серед них порівняно небагато праць, що їх на підставі сутнісних та формальних характеристик можна беззастережно трактувати як власне наукові. До них належать, зокрема, опубліковані у видавництвах Києва та Харкова книжки “Микола Григорович Кропив’янський” (1965р), “Ленін і Чернігівщина” (1967р), “Живуть брати над Жеведою” (1974р), статті в поважних спеціалізованих періодичних виданнях (“Український історичний журнал”, “Народна творчість та етнографія”, “Пам’ятники України”), в обох виданнях чернігівського тому “Історії міст і сіл УРСР”. Більшість же його студій – на межі науки й журналістики. Це й документальна повість про О.М. Гарнієра “Онук комунара” (1973р), і десятки нарисів та статей, друкованих у районній та обласній пресі, газеті “Літературна Україна”, журналах “Радянська жінка”, “Радуга” тощо. Адресовані більш широкій аудиторії любителів історії краю, вони, однак, становлять інтерес і для науковців, оскільки переважно містять і новий фактичний матеріал, і нові інтерпретації відомих джерел.

Значну частину публікацій І.П. Дудка присвячено питанням політичної та соціальної історії. Зрозуміло, ці студії позначені печаттю часу їхнього створення, проте вони – попри ідеологічну заангажованість інтерпретацій – зберігають науковий інтерес з огляду передовсім на використання цінного, часто уперше запровадженого до наукового вжитку фактичного матеріалу.

Водночас у колі краєзнавчих інтересів І.П. Дудка – невивчені аспекти літературної та культурної минувшини краю. Зокрема, помітними є його розвідки про М.М. Могилянського, С.Д. Носа, П.Ф. Охріменка, Д.В. Петровського, В.Г. Чумака, С.М. Шуплика та інших діячів літератури й культури. Статті та нариси відповідної проблематики, розкидані по газетах і журналах, автор зібрав у кілька збірників, що побачили світ останнім часом (“Суцвіття талантів”, “Слідами Василя Чумака”, “Твої струни ще дзвенять”, “Дорога спогадів”, “Єднав Тарас серця”, “Автографи дружби і надії”).

Багатолітній інтерес І.П. Дудка до історії рідного села та міста, в якому минула більша частина його життя, підсумовано книжками “Рідна Хрінівка моя” та “Городня”.

Протягом останнього десятиліття І.П. Дудко виступає також як літератор. Він видав поетичні збірки “В далеч юну помандрую...” (1998р), “Коди осені й любові” (2000р), “Література в мініатюрах” (2002р), “Розлилось житейське море” (2002р), “Городнянщина” (2003р). Поезії І.П. Дудка, які поклав на музику самодіяльний композитор А.Я. Аржанніков, склали збірку “Нам зозуля накувала...” (1998р).

Біобібліографічний покажчик “Іван Петрович Дудко” продовжує серію “Історики та краєзнавці Чернігівщини” і має на меті систематизувати творчий доробок дослідника майже за 50 років. У посібнику дотримано хронологічний характер розміщення літературних джерел у прямій послідовності. У межах одного року джерела розміщено за алфавітом назв. Бібліографічні записи проанотовані, якщо в тому була потреба.

Посібник супроводжується допоміжним довідковим апаратом, що складається з іменного та географічного покажчиків. Добір матеріалу завершено у грудні 2005 р. Бібліографічний опис здійснено у відповідності до існуючих державних стандартів.

Біобібліографічний покажчик “Іван Петрович Дудко” розрахований на істориків, викладачів і студентів вузів, бібліотечних і музейних працівників, краєзнавців.

1. В. Чумак у Городні //Колг. промінь(Городня). - 1958.- 18 берез.
2. Василь Чумак в Ічні //Ленінський шлях (Козелець).-1958. – 11 трав.
3. Комсомол Городнянщини у перші роки організації: Арх. матеріали //Колг. промінь. – 1958. – 5 верес.

Без підпису.

4. Комсомол Городнянщини в роки колективізації: По стор. газ. “Комунар” за 1931–1932 рр. //Колг. промінь. – 1958. – 12 жовт.

Без підпису.

5. Робота сільського комсомолу на Городнянщині в 1924–1925 рр. //Колг. промінь. – 1958. – 21 верес.

Без підпису.

6. Тих днів не змовкне слава //Десн. правда (Чернігів). – 1958. – 30 серп.

Участь комсомольців Чернігівщини у громадянській війні.

1959

7. Письменниця Любов Яновська //Десн. правда. – 1959. – 19 верес.
8. Поет-самоучка [С.М. Остапенко] //Колг. промінь. – 1959. – 11 січ.

Підпис: І. Березовський.

9. Тарас Григорович [Шевченко] у Бігачі //Шляхом перемоги. – 1959. – 8 берез.

1960

10. Агітпоїзд ім. Леніна в Городні //Колг. промінь. – 1960. – 22 квіт.
- Перебування голови ВУЦВК Г.І. Петровського на Городнянщині у 1920 р.
11. “Искра” про Чернігівщину //Десн. правда. – 1960. – 24 груд.
  12. “Искру” читали в Сытой Буде [Новозыбковского уезда Черниг. губ.] //Колхозный путь (Климово Брян. обл.). – 1960. – 23 дек.
  13. Ленінская “Искра” аб Гомелі //Гомел. праўда. – 1960. – 24 студзень.
  14. Ленінська газета “Пролетарий” про події на Городнянщині [в роки революції 1905–1907 рр.] //Колг. промінь. – 1960. – 7 квіт.
  15. Ленінська “Искра” про Ніжин //Рад. Ніжин. – 1960. – 24 груд.
  16. Разом з В. Маяковським //Колг.промінь. – 1960. – 24 листоп.

Рос. поет Д.В. Петровський, уродженець с. Дроздовиці Городнян. р - ну.

17. Революційно-селянський рух у Хрінівці [Щорського р-ну в роки революції 1905–1907 рр.] //Щорська правда. – 1960. – 6 жовт.

18. Співець легендарних походів //Десн. правда. – 1960. – 30 листоп.

Д.В. Петровський

19. Ставлення В.І. Леніна до аграрної програми чернігівця С.О. Суворова [на IV з'їзді РСДРП] //Колг. промінь.- 1960. – 20 лют.

20. Степан Данилович Ніс //Колг. промінь. – 1960. – 29 груд.

1961

21. Газета “Правда” і революційна Чернігівщина //Колг. промінь. – 1961. – 4 трав., 6 трав.

22. Наш фольклорний гурток [у Городні] //Нар. творчість та етнографія. – 1961. – № 2. – С. 154.

23. Т.Г. Шевченко і В. Чумак //Колг. промінь. – 1961. – 9 берез.

1962

24. Більшовицькі газети на Чернігівщині //Десн. правда. – 1962. – 4 квіт.

25. Герцен і Чернігівщина //Десн. правда. – 1962. – 6 квіт.

26. Забарівська літературна сім'я //Промінь Жовтня (Щорс). – 1962. – 1груд.

Літературна династія Охріменків с. Забарівки Корюків. р-ну.

27. Славні сини землі нашої – в незабутні дні [Вітчизняної війни 1812 р.] //Промінь Жовтня. – 1962. – 18 жовт.

28. Спасибі Іллічу: Нові фольклорні записи на Городнянщині //Десн. правда. – 1962. – 16 верес.

29. Твори В.І. Леніна на Поліссі //Промінь Жовтня. – 1962. – 28 лип.

30. Твори В.І. Леніна на Сосниччині //Червоний прапор (Сосниця). – 1962. – 21квіт.

31. Ходаки з Чернігівщини [до В.І. Леніна] //Десн. правда. – 1962. – 22 квіт.

32. Т.Г. Шевченко і Городнянщина //Колг. промінь. – 1962. – 10 берез.

1963

33. Євгенія Бош у Городні [у 1919 р.] //Промінь Жовтня.- 1963. – 23 лип.

34. Дроздовицьке підпілля [у 1918 р.] //Промінь Жовтня. – 1963. – 11 лип.

35. Ленінські видання на Поліссі //Промінь Жовтня. – 1963. – 27 лип.

36. Полум'яне слово //Десн. правда. – 1963. – 18 груд.

Т.Г. Шевченко і Городнянщина.

1964

37. В творчій лабораторії письменника: Використання М.М. Коцюбинським матеріалів з нашого району в повісті “Фата моргана” //Промінь Жовтня. – 1964. – 17 верес.

38. Воїн революції: До 75-річчя з дня народження М.Г. Кропив'янського //Укр. істор. журнал. – 1964. – № 6. – С. 119–122.

39. Герой революції //Промінь Жовтня. – 1964. – 15 груд.

М.Г. Кропив'янський.

40. Городнянські майстри кахлів [XVIII ст.] //Промінь Жовтня. – 1964. – 25 квіт.

41. Євгенія Бош на Чернігівщині [в 1919 р.] //Десн. правда. – 1964. – 23 серп.

42. Історик О.М. Лазаревський про Т.Г. Шевченка //Промінь Жовтня. – 1964. – 23 січ.

43. Кобзар в Городні //Промінь Жовтня. – 1964. – 7 верес.

44. М.М. Коцюбинський – популяризатор творчості Т.Г. Шевченка //Промінь Жовтня. – 1964. – 28 січ.

45. В.І. Ленін та сім'я Коцюбинських //Промінь Жовтня.- 1964. – 15 серп., 18 серп., 20 серп.

46. На прийомі у В.І. Леніна //Промінь Жовтня. – 1964.- 21 квіт.

Вчителька-революціонерка К.І. Прянішнікова з Добрянки Ріпкин. р-ну.

47. Наш земляк – переводчик произведений В. И. Ленина //Ленин. путь (Стародуб Брян. обл.). – 1964. – 18 февр.

П.Ю. Дятлов.

48. Перші ленінські твори на Чернігівщині //Промінь Жовтня. – 1964. – 31 берез.

49. Тут билися полки М.Г. Кропив'янського //Промінь Жовтня. – 1964. – 22 лют.

50. Чернігів – Амстердам //Десн. правда. – 1964. – 27 верес.

Резолюція черніг. більшовиків щодо ставлення до рос. - япон. війни і її вплив на рішення Амстердамського (1904 р.) конгресу II Інтернаціоналу.

51. Рец.: “Чернігівщина, Путівник” //Укр. істор. журн.- № 1. – С. 142 –143. – Рец. на кн.:

Чернігівщина: Путівник. – К., 1963.

52. Шевченківська повість С. Васильченка “В бур’янах” //Промінь Жовтня. – 1964. – 30 січ.

53. Шевченківські новели Михайла Хазана //Промінь Жовтня. – 1964. – 4 лют.

54. Т.Г. Шевченко і П. Куліш //Промінь Жовтня. – 1964. – 25 січ.

1965

55. Микола Григорович Кропив’янський. – К.: Політвидав України, 1965. – 117 с.: іл. – (Сер. “Борці за велику справу”).

Рец.: Гайдамаченко І. Вірний син народу //Друг читача (Київ). – 1965. – 3 квіт.

Журба К. З плеяди легендарних //Десн. правда. – 1965. – 20 черв.

56. Городня: [Истор. нарис] //Сільські новини (Городня). – 1965. – 7 серп., 14 серп., 19 серп., 24 серп., 26 серп., 2 верес., 7 верес., 16 верес., 21 верес., 25 верес., 12 жовт., 19 жовт., 21 жовт., 30 жовт.

57. Журнал “Основа” в Городні //Сільські новини. – 1965. – 18 трав.

Співавт.: О. Седень.

58. Ленінські видання на Поліссі //Сільські новини. – 1965. – 1 квіт.

59. Наш земляк в боротьбі за Советську власть //Авангард (Климово Брян. обл.). – 1965. – 24 авг.

Голова Городнян. повітвиконкому Х.А. Черноус (1887–1919).

60. Ой спасибі, рідний Ленін: Фольклорні записи на Городнянщині //Сільські новини. – 1965. – 13 квіт.

61. Пропагандисти “Землі і волі” на Городнянщині [у 1860-і роки] //Сільські новини. – 1965. – 3 квіт.

62. Слідами ленінських рядків //Рад. Україна. – 1965. – 1 трав.

Співавт.: В. Котов.

Чернігівщина у праці В. І. Леніна “Розвиток капіталізму в Росії”.

1966

63. Історія однієї школи [в с. Смичині] //Сільські новини. – 1966. – 4 серп.

64. М.М. Попудренко в Городні [у 1932–1933 рр.] //Сільські новини. – 1966. – 27 жовт.

1967

65. Ленін і Чернігівщина. – Харків: Прапор, 1967. – 172 с.: іл.
- Рец.: Ніколаєв М. Ленін і Чернігівщина: Бібліографія //Десн. правда. – 1968. – 16 січ.
- Комаров Г. Сила ленінських ідей //Комс. гарт. – 1968. – 24 лют.
- Мельник В. Ленін і Чернігівщина //Комуни. праця (Борзна). – 1968. – 30 берез.
- Євсієнко М. Ленін і Чернігівщина: Кн. наших земляків //Сільські новини. – 1968. – 6 квіт.
- Шморгун П. Достовірність – найперша вимога //Рад. Україна. – 1968. – 17 трав.
- Дрозд Г. Ленін і Чернігівщина: Кн. наших земляків //Поліська правда (Куликівка). – 1968. – 6 лип.
- Марценюк С. П., Черноус В.У. І.Дудко. В.І.Ленін і Чернігівщина //Укр. істор. журн. – 1968. – № 7. – С. 143–146.
- Кириченко Г. Ленін і Чернігівщина: Бесіда про кн. //Колг. життя (Ріпки). – 1968. – 12 верес.
- Боровицький С. Ленін і Чернігівщина //Промінь Жовтня. – 1969. – 19 серп.
66. Листя Пушкіна //Сільські новини. – 1967. – 22 черв.
- Вплив поезії О. Пушкіна на творчість В. Чумака.
67. Літописець рідного села //Сільські новини. – 1967. – 13 трав.
- М.П. Таратин, краєзнавець із Вихвостова Городнян. р-ну.
68. Марксистсько-ленінська література на Городнянщині //Сільські новини. – 1967. – 14 верес.
69. Нове в обрядах і святах Чернігівщини //Народна творчість та етнографія. – 1967. – № 1. – С. 108–109.
70. Нові часи – нові обряди //Десн. правда. – 1967. – 10 січ.
71. Похід через Україну //В буремні роки. – К., 1967. – С. 300–307.
- М.Г. Кропив'янський.